

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Babără Victor în numele inculpatului Feraru Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

***Feraru Ion xxx**, născut la xx xx xxxx,
originar și domiciliat în r-nul xxx s. xxxx str. xxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.03.2017 – 26.05.2017;

Instanța de apel: 15.06.2017 – 26.06.2017;

Instanța de recurs: 29.08.2017– 07.11.2017;

Instanța de apel: 14.12.2017 – 13.02.2018;

Instanța de recurs: 07.05.2018– 11.09.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 26 mai 2017, Feraru Ion a fost condamnat în baza art.264¹ alin.(4), 264 alin.(3) lit. a) și art.266 Cod penal, cu stabilirea următoarelor pedepse:

- în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal – 1 an închisoare;

- în baza art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal – 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- în baza art.266 Cod penal - 1 an închisoare.

Conform prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, lui Feraru Ion i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Prin aceeași sentință s-a dispus încasarea din contul lui Feraru Ion în beneficiul părții vătămate Spatari Graf prejudiciul material în mărime de 51 750 lei și prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *in fapt*, a constatat că la 14 august 2016, orele 03:45, inculpatul Feraru Ion, în urma unui control efectuat de către colaboratorii Batalionului Național de Patrulare, Plutonul Sud, Căușeni-Ștefan Vodă, pe traseul R-30, km. 81, neavând permis de conducere, conducea în stare de ebrietate alcoolică avansată automobilul "Audi A6", n/î xxx.

În urma controlului efectuat, s-a constatat că Feraru Ion, încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume art.14 lit. a) care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă în stare de ebrietate, acesta conducând automobilul în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, ce se confirmă prin procesul-verbal nr.159 din 18.07.2015 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, prin care s-a stabilit că concentrația de alcool în aerul expirat constituie 0,66 mg/l, concentrație care conform prevederilor art.134¹² Cod penal se referă la stare de ebrietate alcoolică avansată. Totodată, au fost încălcate prevederile art.10 pct.2 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus.

Tot el, la 24 august 2016, aproximativ ora 21:15, conducând pe traseul R-30 automobilul "Audi A6", n/î xxx, a manifestat o atitudine nechibzuită față de dexteritatea în conducerea mijlocului de transport care i-ar permite să prevadă situații periculoase, din cauza neatenției manifestate, neținând cont de condițiile rutiere și situația rutieră, nu a redus viteza până la limita care i-ar asigura securitatea circulației sau chiar să oprească și, ca rezultat, în apropiere de direcția drumurilor de acces în s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, l-a tamponat pe Spatari Graf, care se deplasa cu bicicleta.

În urma accidentului rutier, părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale: 1, 2, 3, 4, 6, 7 fracturi de coaste VI-VII-VIII linia axilar anterior pe stânga; fracturi cominutive ale oaselor gambei 1/3 distală cu deplasare; fractură de os femural distal și capului proximal os fibular; plagă scalpantă a craniului; plagă scalpantă a coapsei stângi posterior; șoc traumatic decompensat, care au putut fi produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă a integrității corporale.

În astfel de circumstanțe, inculpatul a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume art. 45 alin.(1) lit. b), d) care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația

rutieră și art.14 lit. a) al aceluiași regulament care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă în stare de ebrietate.

Tot el, după comiterea accidentului rutier din 24 august 2016, încălcând regulile de securitate a circulației rutiere și de exploatare a mijlocului de transport, a părăsit locul comiterii infracțiunii, lăsându-l pe Spatari Graf la locul comiterii accidentului fără a-i acorda ajutorul necesar.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, solicitând casarea parțială a sentinței din motivul blândeții pedepsei, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care Feraru Ion să fie condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal la 1 an închisoare și în baza art.266 Cod penal la 1 an închisoare. Potrivit art.84 Cod penal, a-i stabili pedeapsă definitivă lui Feraru Ion - 5 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii declarate, apelantul a invocat că infracțiunea prevăzută la art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal este una gravă și, ca urmare a acțiunilor inculpatului, victimei i-au fost cauzate leziuni corporale grave.

Inculpatul a părăsit locul accidentului, fără a-i acorda primul ajutor medical necesar părții vătămate, fiind posibilă survenirea unor consecințe mai grave, iar acțiunile intenționate ale inculpatului puteau să ducă la decesul părții vătămate care, din circumstanțe nedependente de acesta, a fost salvat, ambulanța fiind chemată de un șofer care se deplasa pe drumul în cauză.

Pedeapsa aplicată pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal este una blândă, infracțiunea prezentând un pericol sporit pentru participanții la traficul rutier și alte persoane.

Mai mult, la o scurtă perioadă de timp de la săvârșirea primei infracțiuni, inculpatul a comis altă infracțiune din categoria infracțiunilor din domeniul circulației rutiere, prin ce a manifestat lipsă totală de respect față de legislația statului.

Astfel, circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, faptul că a recunoscut parțial vina și că acesta a comis cu intenție două infracțiuni din cele trei incriminate, nu constituie temei de aplicare a unei pedepse atât de blânde.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

5. Instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, corect constatând că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, că inculpatul a săvârșit două infracțiuni care fac parte din categoria celor grave și ușoare, a recunoscut parțial vina, se caracterizează pozitiv, nu are precedente penale și a reparat în parte prejudiciul cauzat părții vătămate.

Totodată, solicitarea acuzării privind aplicarea în privința inculpatului a pedepsei închisorii și excluderea prevederilor art.90 Cod penal, este neargumentată și lipsită de fundament juridic.

Prin urmare, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate inculpatului, va fi atins

doar prin menținerea pedepsei penale în limitele și în condițiile stabilite de instanța de fond. În același timp, luând în considerație gravitatea infracțiunilor săvârșite de inculpat și repercusiunile acestora pentru familia victimei și pentru întreaga societate, se consideră ca fiind oportună și corectă aplicarea în privința lui a prevederilor art.90 Cod penal, pedeapsa fiind rațională și proporțională acțiunilor comise de acesta.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că aplicarea pedepsei prea blânde nu va atinge scopul de reeducare consfințit de legea penală, instanțele de fond și de apel neglijând prevederile art.61, 65, 75 Cod penal, iar concluziile instanțelor de fond și de apel privind individualizarea pedepsei stabilite inculpatului sunt eronate, fiind în contradicție cu probele administrate și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 noiembrie 2017, recursul ordinar declarat a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, apelul declarant de procuror a fost admis, casată sentința în partea numirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Feraru Ion i s-a stabilit pedeapsa definitivă, conform prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

9. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și just a ajuns la concluzia că inculpatul Feraru Ion, a săvârșit infracțiunile prevăzute de art.264¹ alin.(4), 264 alin.(3) lit. a) și art.266 Cod penal, ceea ce rezultă din totalitatea de probe acumulate în cauză, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Cu privire la chestiunea de individualizare a pedepsei reținută în privința lui Feraru Ion, instanța de apel a menționat că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.6, 7, 61, 75, 78 Cod penal în coraport cu prevederile art.90 Cod penal, respectiv, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La caz, instanța de apel a specificat că Feraru Ion a recunoscut vina parțial în comiterea infracțiunilor incriminate, a atentat la siguranța traficului rutier, dar și la viața și integritatea unei persoane, după comiterea unei infracțiuni, la un interval de timp scurt

Feraru Ion a comis din nou o altă infracțiune.

Mai mult, instanța a mai reținut că, inculpatul a dat dovadă de o lipsă de responsabilitate, acesta conducând mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, sfidând astfel, normele din Regulamentul Circulației Rutiere, așa încât acțiunile acestuia prezentau un grad sporit de pericol pentru societate. De asemenea, instanța a menționat că, inculpatul s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată și nu întreprinde nici o măsură în vederea reparării prejudiciului material și moral cauzat părții vătămate Spataru Graf, acesta limitându-se doar la achitarea în beneficiul ultimului a sumei de 1 200 lei.

Respectiv, raportând circumstanțele nominalizate la normele invocate mai sus, instanța de apel a conchis că, pentru corectarea inculpatului și prevenirea comiterii de către acesta și de către terțe persoane, a unor noi infracțiuni, reținând gravitatea acțiunilor inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și cele premergătoare acesteia, precum și faptul comiterii infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică avansată și eschivarea inculpatului de a se prezenta în instanța de judecată, s-a considerat că lui Feraru Ion urmează a i se aplica o sancțiune privativă de libertate.

10. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul Babără Victor în numele inculpatului Feraru Ion, care invocând temei pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea recursului declarat au fost invocate următoarele:

- instanța de apel, rejudecând cauza nu a luat în considerație criteriile generale de individualizare a pedepselor, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă prea aspră în coraport cu fapta comisă. Potrivit prevederilor art.75 alin.(1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal;

- instanța de apel a considerat ca fiind inaplicabile în privința inculpatului prevederile art.90 Cod penal, doar din motivul ca acesta s-a eschivat de la instanța de judecată, circumstanță care nu se confirmă prin materialele cauzei penale. Această motivare este una total nefondată din moment ce art.90 Cod penal nu prevede faptul că suspendarea condiționată a executării pedepsei nu poate fi aplicată persoanelor care s-au eschivat de la instanța de judecată.

11. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, menționând că recursul urmează a fi declarat ca inadmisibil.

12. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, fără citarea părților, este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Drept temei pentru declararea recursului, recurentul invocă prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a comis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii, și anume, se menționează că instanța de apel a individualizat greșit pedeapsa aplicată inculpatului.

În particular, recurentul critică decizia instanței de apel privitor la excluderea în privința inculpatului a prevederilor art.90 Cod penal, din considerentul că concluziile instanței de apel în această parte sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

În atare circumstanțe, având în vedere că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanța de apel și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, Colegiul lărgit nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar va analiza minuțios alegațiile recurentului în privința deciziei instanței de apel referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei, reținând următoarele raționamente.

Apreciind temeinicia capetelor de cereri formulate de recurent și ținând seama de natura erorilor de drept invocate, instanța reține că după ce prima instanță a dispus condamnarea inculpatului în baza art.264¹ alin.(4), 264 alin.(3) lit. a) și art.266 Cod penal stabilindu-i pedeapsa definitivă, conform prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal sub formă de închisoare – 5 ani, cu suspendarea executării acesteia pe un termen de probă de 3 ani, la o nouă rejudecarea instanța de apel a casat sentința și a pronunțat, în partea stabilirii pedepsei, o nouă hotărâre, excluzând prevederile art.90 Cod penal și dispunând condamnarea lui Feraru Ion la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Această soluție Colegiul penal lărgit o consideră legală și întemeiată.

Din textul recursului declarat, în care se critică numai măsura de pedeapsă, recurentul invocă că la stabilirea pedepsei de către instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de circumstanțele, care permit stabilirea unei pedepse mai blânde, cu suspendarea condiționată a acesteia.

Cu referire la criticele formulate, Colegiul lărgit menționează că, pedeapsa penală, potrivit art.61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv are și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Prin urmare, Colegiul menționează că, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art.75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Din decizia instanței de apel, se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei inculpatului Feraru Ion, instanța a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.61, 75 Cod penal, aceasta fiind stabilită corespunzător gravității faptei și personalității autorului, în raport cu pericolul social concret al faptei comise și atitudinea procesuală pe care a avut-o inculpatul pe parcursul judecării cauzei. Din aceste considerente, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel corect a apreciat faptul că inculpatul Feraru Ion poate fi reeducat cu executarea reală a pedepsei închisorii pe termenul stabilit, care este în limita sancțiunii reglementate de art.art.264¹ alin.(4), 264 alin.(3) lit. a) și art.266 Cod penal.

Mai mult, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel corect și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului pătrunzând în esența problemei de fapt și de drept și susținând o poziție corectă în ce privește neaplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal.

În consecință, Colegiul lărgit statuează că modalitatea de executare aleasă și quantumul pedepsei aplicate inculpatului, pentru infracțiunile imputate acestuia, este în acord cu principiul proporționalității având în vedere faptele comise și urmările produse.

Mai mult, Colegiul lărgit amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului, și urmările prejudiciabile cauzate prin infracțiune, la caz, care au atentat la siguranța traficului rutier, dar și la viața și integritatea unei persoane, soldate cu vătămare gravă.

Pe aceeași linie de considerente se impune a fi menționată și chestiunea că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, este facultativ, fiind o apreciere proprie a instanței de judecată, în baza materialelor și probelor aduse, în acest sens, dar nu o obligație a acesteia, după cum pretinde recurentul.

Afirmația recurentului referitoare la dubla condamnare a inculpatului Feraru Ion și prin încheierea judecătoreii Căușeni din 26 mai 2017 este una nefondată. Din conținutul încheierii menționate (f.d.31 vol.2) este absolut clar că prin această încheiere doar se corectează eroarea mecanică privitoare la omiterea indicării ”lit. a)” în sentință, însă nu și constatarea repetată a vinovăției și condamnarea în mod repetat a inculpatului.

La fel, soluția instanței de apel de a exclude aplicarea prevederilor art.90 Cod penal este bazată pe un șir de argumente și nu doar pe atitudinea inculpatului față de judecarea

cauze, acest motiv invocat de recurent neavând un caracter imperativ în drept și care ar impune necesitatea casării deciziei atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, instanța de recurs nu constată prezența unor erori de drept ce ar genera casarea deciziei instanței de apel sub aspectele invocate, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate de instanța de apel, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii.

13. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Babără Victor în numele inculpatului Feraru Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, în cauza penală în privința lui Feraru Ion xxx, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 11 octombrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico